

HOGYAN KELL LÉTREHOZNI EGY 1901-ES TÖRVÉNY SZERINTI EGYESÜLETET?

Vannak-e alapszabály-minták?

A prefektúrán, amikor bejelentik az egyesületet, „alapszabály-minták” használatát nem írják elő. Hogy milyen formát kapjon az egyesület, azt az alapító dönti el, egyetértésben a társaival. Hogy nyitott (az ügy érdekében jövőben megmozduló ezer meg ezer aktivista előtt nyitott) egyesületről van-e szó, vagy zártról (csak ön és három testvére). A prefektúra adhat alapszabály-mintát, de csak annak érdekében, hogy az alapítót segítse, s ez minden. Természetesen, ha kérnek támogatást, ha foglalkoztatnak dolgozókat, ha el kívánják ismertetni az egyesületet mint közhasznú szervezetet... az állam rájuk fog nézni ellenőrzés céljából, és alá fogja vetni az egyesületet a hivatalos jóváhagyás kötelezettségének.

Lehet-e pénzt keresni?

Az egyesületek forrásainak 34,5 százaléka (99 milliárd frank) saját bevételeikből származik (adományok és nyereség). Mert ha ugyan érdek nélküli célkitűzést kell is megfogalmazniuk, az egyesületek szabadon űzhetnek minden olyan gazdasági tevékenységet, amely szükséges a cél elérése érdekében. Kitétel, hogy nem lehet a tagok közt felosztani a nyereséget. A pénzkereső tevékenységből származó többletet vissza kell forgatni a tevékenységbe. És az egyesületek kötelesek adót is fizetni (társasági nyereségadót, ÁFA-t és iparűzési adót). Sokan tiltakoznak, de azt lehet nekik válaszolni, hogy az adó nem büntetés, és csak a költségek, járulékok és a kifizetett bér levonása után fennmaradó összeg alapján számolják ki annak összegét.

Az adóhivatal gyakorlata azon alapul, hogy megvizsgálja a kérdéses egyesület tevékenységének nyereségorientált vagy épp ellenkezőleg, nonprofit jellegét: a vezetők kapnak-e fizetést (a képviselők költségtérítéseként maximum a minimálbér 3/4-ét kitevő összeget fogadhatják el). Az egyesület konkurenciát jelent-e egy, a vállalkozói szférához tartozó vállalat számára. Ahhoz, hogy ezt megtudják, a hivatal megnézi a „marketing-mix” négy összetevőjét: tanulmányozza a Termék, a Célzott Vevőkör, az Ár, és a Reklám természetét... Az adókvetés kötelezettsége is arra eszköz, hogy kereskedelmi vállalatok ne tudjanak egyesületi rendszerben megbújva működni. Keresni van lehetőség egyesületi keretek közt, meggazdagodni nincs.

Mit is jelent, ha valami közhasznú?

Bizonyos egyesületek „elismerten közhasznú” szervezetek. Ezt az elismerést az Államtanácsban hozott rendelet alapján kaphatják meg. Az Államtanács megvizsgálja az egyesület közhasznú jellegét, annak tartósságát, demokratikus rendszerét, jövedelmei természetét, valamint azt, hogy adományokban és hagyatékokban való részesedése mit

jelent számára. Évente körülbelül egy tucatnyi egyesület kapja meg ezt az elismerést. Jelenleg számuk hozzávetőleg 2000.

Az Államtanács kidolgozott alapszabály-mintákat azon egyesületeknek, amelyek a közhasznú jelleg elismerését kérvényeznék. Ha egy egyesület azokat nem fogadná el, a javasolt alapszabálytól való eltérést indokolnia kell. Magától értetődően egy adott örökség kezelése indokolhatja a szigorú, a belső demokráciára és az ügyvitel átláthatóságára vonatkozó követelményeket.

Ezek az egyesületek részesülhetnek adományokban és örökségben. Az „ajándék” elfogadását engedélyeznie kell annak az állami hivatalnak, amelyik ellenőrzi az egyesület működési célját, valamint az adományozó családi helyzetét és vagyonát.

Tanácsok kezdőknek

Hány személy kell egy egyesülethez? Kötelezően csak kettő, a törvény értelmében. És lehetséges-e megtiltani másnak is, hogy belépjen? Igen: egy egyesület lehet „zárt”, ahogy azt nevezik. Sok ilyen van. Még a közgyűlést sem teszi a törvény kötelezővé! Jó-e ez így? Nem biztos... Az egyesület demokratikus jellegét alapszabálya határozza meg. És néha az alapszabályok lehetővé teszik, hogy az egyesület ne legyen demokratikus! Az alapszabály tulajdonképpen az egyesület Alkotmánya. Ne hagyják magukat manipulálni annak kidolgozásakor! Túl sok életfogytig kinevezett elnök, elmozdíthatatlan és haszontalan tisztségviselő van már... És a tagdíj? Hát igen (már persze, ha bejelentett egyesületről van szó – mert ha nem, mindent szabad...), azt azért megszabja a törvény: összege nem lehet több, mint évi 100 frank. De ha mégis túllépnék ezt a határt, mondják azt, hogy adományról van szó...

Az egyesület elfogadhat-e adományt? Amennyiben nem lett közhasznú egyesületként elismerve, úgy csak „közvetlen ajándékot” fogadhat el. Az egyesületnek nonprofit szervezetnek kell lennie ahhoz, hogy az ajándékozó a mecenatúrára vonatkozó rendelkezések hatálya alá essen. Az 1999. február 16-i adóügyi utasítás enyhíti ezt a szabályt, mivel nem követeli meg azt, hogy az összes tevékenység nonprofit jellegű legyen. Ami a hagyatékok illeti, az már bonyolultabb eset. Csak a közhasznúnak elismert alapítványok és egyesületek kaphatnak adományt (fontosabb pénzüsszegek, ingatlanok) és a birtok-átruházási illetéktől mentes hagyatékokat.